

Obsah

B

- Babka 9
- Bodec 9
- Brousky 9
- Brus kruhový točící 10
- Brus ležatý rovný 10
- Buchar 10

C

- Cívečník (šrák, píšťalník, fajfenica, špulář, statika, cívečnice) 11
- Cívka (fajfa) 12

Č

- Čárkovač 12

D

- Desky 12
- Desky probíjecí 13
- Deska rovnací 13
- Deska snovací (pies, píst, pramičko, deska, nabírací deska, nabírátko, probíhačka, destička) 13
- Desky zápusťkové 14
- Dláto na břídlíci 14
- Dláta řezbářská 14
- Dláta soustružnická (struhy) 15
- Dláto žlabní (úzké neboli děrovač) 16
- Dratev 16
- Drhla – obtahovadlo 16
- Drhlo 16
- Držák k hmoždinkování 17
- Dutinák 17
- Dvojšpic (špičák dvojitý) 17
- Dvozubec 18

F

- Fidlovačka (fidlátka, hladítka) 18
- Forma na cihly 18
- Fréza 19

H

- Hamerejz 20
- Hasák pákový 20
- Hasák kloubový 20
- Hasnice (karb, karbovna) 21
- Hladítka zednická 21
- Hlavičkář podpěrný 22
- Hlavičkář závěsný 22
- Hlubič americký s přístrojkem stavěcím 22
- Hlubič hvězdíkový pro dřevo 23
- Hlubič plochý 23
- Hmoždinkář 23
- Hoblíce 24

Hoblík americký	24
Hoblík hladící beránek	25
Hoblík beránek uběrací	25
Hoblík brámovník (lemovník) útorový	26
Hoblík cídící či dutý špaček	26
Hoblík cídící – hoblík dutý	27
Hoblík cídící truhlářský	27
Hoblík článkovec	27
Hoblík člunkař	27
Hoblík dnář	28
Hoblík drážkovník	28
Hoblík drážník s dvěma želízky	29
Hoblík hladík	30
Hoblík hlavník (orubník, porubník)	30
Hoblík klopkař kolářský soudkový vydutý	30
Hoblík klopkař kolářský soudkový	31
Hoblík klopkař	31
Hoblík kocour	31
Hoblík křídelník	32
Hoblík lícník	32
Hoblík macek (rovnač)	33
Hoblík na čepy	33
Hoblík na kroužení	34
Hoblík nádobník s násadou	34
Hoblík nádobník	34
Hoblík nádobníkový špačkař	35
Hoblík nástěnkář	35
Hoblík oblounkář na špice	35
Hoblík obráběč	36
Hoblík okeník	36
Hoblík okrajník	37
Hoblík okrojník dnový (brámovník na dna)	38
Hoblík okrojník s pravítkem	38
Hoblík okrouhlík (oblounkář)	39
Hoblík okružník (příčnickář)	39
Hoblík pazník posuvný	40
Hoblík pazník útorový (drážník)	40
Hoblík pérkař na parkety s postranními rukojeťmi	40
Hoblík podnožník	41
Hoblík podbradkář	41
Hoblík poklopkář	42
Hoblík prutovník	42
Hoblík překladač	43
Hoblík římsovník	43
Hoblík spárovník (macek, ležák)	44
Hoblík stříhovač (dužinák)	45
Hoblík stříhovač	45
Hoblík svlakovník	45
Hoblík svodník	46
Hoblík špičkář rovný	46
Hoblík uběrák	47
Hoblík universální na čepy americký	47
Hoblík věnečník	48

Hoblík vlnovník – karnýsek 48
Hoblík vtěrák opěrný 49
Hoblík vtěrák (útorník) 49
Hoblík výkružník s postranním vodítkem 49
Hoblík výkružník (karbovník) 50
Hoblík výtažník 50
Hoblík výžlabník 50
Hoblík zejkovec opěrný 51
Hoblík – zejkovec 51
Hoblík zubák 52
Hoblík zubatkář 52
Hoblík žlábkovec a pérkař 52
Hoblík žlábkovec 53
Žlábkovec na parkety s postranními rukojeťmi 54
Žlábkovec na šindel posuvný se třemi vřeteny 54
Hoblík žlábkovec zakroužený 54
Hoblovadlo 55
Hoblovky se spodním protahem – protahovačka 55
Hoblovka srovnávačka 56
Hrotovník 56
Hřeben dřevěný 57
Hřeben kombinovaný 57
Hřeben (drhlen, ráf) železný 57
Hřeblo pokryvačské 57
Hřeblo (karbovačka) zednické 58
Hřebovka 58
Hříbek 58
Hřeben snovací (třidič, rejkant, rejkan, rejtko, regán) 58

J

Jehelníček 59
Jehla krejčovská na ruční šití 59
Jehla na strojní šití 60
Jehly sedlářské 60

K

Kladivo truhlářské a roztírací 60
Kladivo osazovací (sedlík) 61
Kladivo bosové (pucka) 61
Kladivo hladící (vyrovnávací sedlík) 61
Kladivo kovářské dvouruční příčné 62
Kladivo kovářské dvouruční 62
Kladivo kovářské jednoruční 62
Kladivo kovářské perlik 63
Kladivo kovářské – sedlík 63
Kladivo křížové 63
Kladivo mlátek 64
Kladivo na břídlici pokrývačské 64
Kladivo na lepenkáče 65
Kladivo na tašku 65
Kladivo nýtovník 65
Kladivo oblé (sedlík) 65
Kladivo pemrlice 66

Kladivo pemrlice řádková 66
Kladivo plošina 66
Kladivo zápustkové 67
Kladivo zednické 67
Kladivo zátkové 68
Kladívko podkovářské 68
Kladívko obuvnické 68
Kleště cvikací 68
Kleště kombinačky 69
Kovářské kleště duté na kulatou ocel 69
Kleště kovářské k připalování na dřevo 69
Kleště kovářské kalící 69
Kleště kovářské na široký materiál 70
Kleště kovářské ploché 70
Kleště kovářské ploché s hákovitými čelistmi 71
Kleště napínací 71
Kleště podvazovací 71
Kleště s kulatými čelistmi 72
Kleště s plochými čelistmi 72
Kleště siky 72
Kleště štípací 73
Kleště štípký (malé štípací) 73
Klíč americký 73
Klíč anglický 74
Klíč francouzský 74
Klíč holandský 74
Klíč imbus 74
Klíč maticový patent Heap 75
Klíč na šrouby se zářezem v hlavě – vývrtka 75
Klíč nástrčkový 75
Klíč stranový 76
Klíč vidlový (hákový) 76
Klín štípací 76
Klín železný do sekaných děr 77
Klín železný do vrtaných děr 77
Knajp (knejp) 77
Kolečko rádlovací 77
Kolečko s korbou 78
Kolovrat – hvězda (culkový, šopuňkový kolovrat) 78
Kolovrat kozlíček (pavouček) 78
Kolovrat kozlík (přeslice, přeslička) 79
Kolovrat s osou stojnou s nestejně dlouhými soškami 80
Kolovrat s osou stojnou se stejně dlouhými soškami 80
Kolovrat vosnovák (chlívek, brumlák, tvrdý kolovrat, helvét) 81
Kolovrátek (naviják) 82
Kolovrátek (vrtačka) 82
Koník kramplovací 83
Koník sedlářský 83
Kopyto 83
Kostka 84
Koš na koks ležatý 84
Koš na koks stojatý 84
Koš vypalovací 85

Kotel 85
Kovadlina 85
Koza bednářská 86
Kozlík bednářský přenosný 86
Kozlík k řezání 86
Kozlík přenosný 86
Krample 87
Krokvice 87
Kropáč 87
Křída krejčovská 88
Krumpáč 88
Kružidlo elipsové 88
Kružidlo hmatací 89
Kružidlo kapesní 89
Kružidlo kloubové – oválové 89
Kružidlo s rovnými ostrými hroty 89
Kružidlo tyčové 90
Kříž štípací 90

L

Latě příložné 90
Lemovadlo 90
Líhy (lížiny, stolička) 91
Lis na dýhy 91
Lis skláněcí 91
Lišty skládací 92
Lopata 92
Lopatka 92
Lžice zednická 92
Lžičník (pernáč) 93

M

Maltovník 93
Mědlíce – lamačka (trdlíce, třepač, lamka, potěrka) 93
Mědlíce-potěračka 94
Měchy kovářské špičaté 94
Měchy kovářské válcové dvoučinné 95
Měchy kovářské válcové jednočinné 95
Měřitko posuvné 95
Měřitko skládací 96
Měřitko (metr) svinovací – pásmo 96
Měřitko tyčové (truhlářský loket) 97
Metr krejčovský 97
Motovidlo ruční 97
Motovidlo ve stojanu 97
Motyka 98
Můstek pokryvačský (rohatina) 98
Mustry 99

N

Náběra (naběračka, fanka) 99
Nádrh (rýsovací) 99
Nádrh (řezací) 99

Nálevka 100
Náprstek 100
Náraznice 100
Natěračka 100
Natrhávač 101
Navlékač jehel 101
Nacpávač kovový 101
Nebozez 101
Nebozez bednářský 102
Nebozez bednářský americký 102
Nebozez nábojní 102
Nůž kopytní 103
„Nůž“ cihlářský 103
Nůž kosící 103
Nůž na řezání lepenky 103
Nůž sedlářský – čtvrtměsíc 104
Nůž sedlářský – půlměsíc 104
Nůžky břídlíkové (řezáky s kozou) 104
Nůžky krejčovské 104
Nůžky na plech na rovný stříh 105
Nůžky na plech na vnitřní tvary 105
Nůžky na plech na vystřihování různých tvarů 106
Nůžky na plech pákové 106
Nůžky na plech univerzální 106
Nůžky přistřihovačské 107
Nýtovka 107

O

Objímák (hranořízek) 107
Obřeznice (dědek) 107
Ocílka 108
Olovnice (závaží) 108
Oškrlík 108
Oškrt (na mlýnské kameny) 109

P

Pánev vypalovací 109
Panna krejčovská (busta) 109
Pačesovačka 110
Pachole špičaté (pacholík špičatý) 110
Pachole šroubové 110
Pachole zubaté (pacholík zubatý) 111
Pacholek (pachole) 111
Palice dřevěná 111
Palička 111
Palička bednářská 112
Palička (boučač) 112
Palička (kyjanka) 112
Páráček 113
Pila zlodějka americká malá s kovovou rukojetí 113
Pila břichatka (kaprovka, karas) 113
Pila čepovka 114
Pila drážkovka 114

Pila lupénková 114
Pila oblouková (obloučnice) 115
Pila ocaska (ohonka) 115
Pila okružní (cirkulárka) 115
Pila pásová 116
Pila rámová 116
Pila rejdovačka – rámová pila široká 117
Pila rozmítačka s rámem 117
Pila rozmítačka 117
Pila svlakovka 118
Pila ušatka 118
Pila vykružovačka – vypínačka – vypínačka úhlová 118
Pila zlodějka (děrovka) 119
Pila žilkařka 119
Pilka na železo 119
Pilník čtyřhranný 120
Pilník jehlový 120
Pilník kulatý 121
Pilník mečíkovitý 121
Pilník plochý 121
Pilník půlkulatý 122
Pilník trojhranný 122
Pípa 123
Poděrák (lavičnický) 123
Podstavec pro dno 123
Podstavec svírací 123
Pohrabáč 124
Pokosnice americká 124
Pokosnice (řezačka) německá 124
Pokosnice truhlíková 125
Pokosník 45 stupňový 125
Pokosník stavěcí 125
Pořezník 126
Poříz hladicí (křivák jednosprežný) 126
Poříz prohnutý – křivák 126
Poříz rovný 126
Potáhlík 127
Potěh 127
Pravítko rovné 127
Prkno žehlící 127
Probíječ 128
Prohazovačka 128
Průboj 128
Průboj ruční 128
Průbojník sedlářský 129
Průbojník kovářský 129
Průměrka (hmatadlo) 129
Přeslice přenosná 129
Přeslice sedátková 130
Přeslice stojánková – posuvná 130
Přeslice stojánková 130
Přeslice zkrácená 130
Přístroj k rovnání brusů 131

Přístrojek stavěcí pro závitové vrtáky 131
Putýnka zednická 131

R

Ráčna (řehtačka) 132
Rašple (struhák) 132
Rašple podkovářská 133
Razidlo 133
Rejsek 133
Rejsek dvířkový 133
Rohatina 134
Rohovnice 134
Rozvodka 134
Rozvodka klešťová 134
Rozvodka páková 135
Rudník 135
Růžek (zahnutý trn) 135
Rydélko 135
Rydlo 136
Rýhovačka 136

Ř

Řezák-bednářský nůž 136
Řezačka na kůži 136
Řezák 137
Řezák na dýhy 137

S

Sedačka obuvnická 137
Sedlík bednářský 138
Sedlík ruční 138
Sekáč bednářský 138
Sekáč kovářský 138
Sekera bednářská (křídlovka) 138
Sekerka bednářská 139
Sekera dlabatka plochá 139
Sekera drvoštěpská 139
Sekera hlavatka tesařská 140
Sekera křížovka 140
Sekera osekávačka kolářská 140
Sekera ruční pro truhláře a soustružníky 140
Sekera štípací 141
Sekera širočina tesařská 141
Sekera teslice oblá 141
Sekera teslice plochá 141
Síto (řešeto) na písek a vápno 142
Skláněčka 142
Skláněčka převodová Augustinova 142
Skoble 143
Skoble kruhová 143
Skřípec bednářský 143
Skřípec k broušení ručních pil 143

Skřípec obručový – pachole 143
Skřípec obručový 144
Skřípec s pérem 144
Skřípec šroubový 144
Sloup bednářský 144
Snovadlo 145
Soukadlo (kulečník, kružec, špulír, sukač, soukač, sukadlo, špudlat) 145
Sochor 145
Soustruh 146
Spárovačka 146
Srovnávač americký 146
Stahovák 147
Stahovák Wyltenbachův 147
Stahovák železný patent J. Augustin Vídeň 147
Stav prošlupový (krosna, veřtat) horizontální 148
Stav prošlupový vertikální 148
Stavěčka (přístroj stavěcí) 149
Stroj cupovací 149
Stroj nábojní 149
Stroj šicí 149
Stroj šicí sedlářský 150
Struh kopytní 150
Struhy závitové 151
Střihovačka 151
Střihovačka páková americká železná 151
Střihovačka s vozíkem 152
Sukovník 152
Svěrák kloubový 152
Svěrák rovnoběžný 152
Svidřík 153
Svorce spárovací 153

Š

Šablony – modly 153
Šablona kamenická 154
Šídlo obuvnické 154
Šídlo sedlářské 154
Škopek 155
Škrabačka listová 155
Škrabačka lůžková 155
Škrabačka parketářská 155
Škrabačky profilové americké 156
Škrabák 156
Šňůrovač (cvrnkačka) 156
Špachtle 156
Špalek na chomouty 157
Špendlík 157
Špendlík zavírací 157
Špičák truhlářský 158
Špičák (špice, dvojšpic) sekernický 158
Špulíř 158
Špulíř (čepník) se zásadkou 159
Šroubovák imbus 159

Šroubovák křížový 159
Šroubovák plochý 159
Šroubovák strojní – bit 160
Šroubovák svidříkový 160
Šroubovák svidříkový americký 160
Štětec 161
Štětka 161
Štětka zednická 161
Štípačka 162
Štípák 162
Štupr 162

T

Talíř omítkářský 162
Taška na hřebíky pokrývačská 163
Trakař na cihly 163
Trhač hřebíků 163
Trn (vlček) 164
Trn rozšiřovací 164
Tužlík (tužidlo) 164
Tyčník 164

U

Úhelník 165
Úhloměr s otočným ramenem 165
Utahovák 165
Utínka 166
Utínka podkovářská 166

V

Válec pokrývačský 166
Válec sekernický 166
Valchprét 167
Varhánky 167
Venhák 167
Viják (smertky, navíjedla, snovadlo, sviják) 167
Virgule 168
Vodováha 168
Vodováha hadicová 168
Vochle do vochlovačky 169
Vochle ruční (hachle, odrapovačka) 169
Vochle vestfálská 169
Vochlovačka (vochlovací stolice) 170
Vrtačka americká převodová 170
Vrták dutý 170
Vrták forstnerův 171
Vrták lžicový (lžičník) 171
Vrták závitový americký 171
Vřeteno ruční 172
Vyběrák 172
Výheň 172
Výheň polní 173
Výřez ložný 173

Výstružník zděřový 174
Vytahovač hřebíků 174
Vytahovák zátkový (pákový) 174
Vytahovák zátkový (šroubový) 174
Vzpěrák 175

Z

Zápustky 175
Závitnice americká 175
Závitnice k řezání závitů ve dřevě 176
Závitnice šikmá 176
Závitník 176

Závitník na řezání závitů ve dřevě 176
Zrnovák 177
Ztužidlo (svorec) 177
Ztužidlo na hranu (svorec) 178
Zubák 178
Zvedák dna 178

Ž

Ždímák 178
Žehlička 179
Želízko drážkové 179
Želízka závitová 179
Žlábkovec 180

Bibliografie podle autorů 181

Poznámky 192

Rejstřík firem 193